

Beeldvorming t.b.v. Preventief Jeugdbeleid Meierijstad

Inleiding

Aan de ASD-leden Jeugd en Onderwijs is door wethouder Roosendaal en beleidsmedewerker Joost Hendriks gevraagd mee te denken over de totstandkoming van een nieuw preventief Jeugdbeleid. Hiertoe heeft de groep een Plan van Aanpak ontvangen.

Oorspronkelijk stond dit onderwerp op de bestuurlijke agenda geagendeerd voor 31 mei 2018. De ASD-leden Jeugd en Onderwijs hebben inmiddels vernomen dat dit verschoven wordt naar het najaar van 2018.

Werkwijze

De ASD dringt steeds aan op vroegtijdige betrokkenheid. In het kader van dit onderwerp kunnen we hier zeker van spreken, er ligt nog geen conceptnotitie. De ASD heeft het plan van aanpak ontvangen.

De ASD leden Jeugd en Onderwijs hebben bekeken op welke wijze zij de gemeente in dit stadium een wezenlijke en waardevolle input konden leveren. Zij kwamen uit bij de Preventiematrix van het Nederlands Jeugdinstituut. Met de Preventiematrix Jeugd kan het preventieaanbod op lokaal niveau geïventariseerd worden. De matrix kan wensen, behoeften en speerpunten zichtbaar maken en als uitgangspunt dienen voor het toekomstige lokale preventief jeugdbeleid. De top 12 lokale 'gewenste situaties' en 'problemen of vraagstukken' worden hierin aangegeven.

Preventiematrix Jeugd: uw jeugdbeleid in kaart

		3 preventieniveaus			Probleem
	Gewenste situatie	Universeel <i>Iedereen</i>	Selectief <i>Groepen met verhoogd risico</i>	Geïndiceerd <i>Individueel met (een verhoogd risico op) een probleem</i>	
Gezondheid	Gezond gewicht				Obesitas
	Mentaal welbevinden				GGZ problematiek/depressie/angst
	Gezonde levensstijl				Middelen/drugsgebruik/verslaving
Veiligheid	Veilige hechting/veilige thuissituatie				Kindermishandeling/huiselijk geweld
	Positief ouderschap/ veilige thuissituatie				Vechtscheidingen
	Veilige school/veilige internetomgeving				Pesten
	Pro sociaal gedrag				Jeugdcriminaliteit
	Sociale aansluiting/pro-sociaal gedrag/ zingeving				Radicalisering
Kansrijk	Positief opvoedklimaat in alle leef- omgevingen van het kind				Tekortschietend opvoedklimaat in de leefomgeving van het kind
	Opgroeien met voldoende materiële middelen				Opgroeien in armoede
	Optimale schoolloopbanen				Schoolverzuim/schooluitval/thuiszitters
	Sociale aansluiting/sociale cohesie/ participatie kwetsbare groepen				Sociale uitsluiting/bepaalde zelfredzaamheid kwetsbare groepen
Goede infrastructuur en kwaliteit van voorzieningen in de basis zoals scholen, kinderopvang, speeltuinen, etc.					

De Preventiematrix Jeugd komt voort uit een samenwerking van een breed aantal partijen: Nederlands Jeugdinstituut, Nederlands Centrum Jeugdgezondheid, Vilans, Movisie, Pharos, Trimbos, RIVM, Hogeschool Inholland, Hogeschool Leiden, VOBC, Kenniscentrum KPJ en een aantal gemeenten.

In een drietal bijeenkomsten met de kennisgroepen Jeugd en Onderwijs (op 21 maart 2018, 4 april 2018 en 18 april 2018) hebben we gebrainstormd over deze problemen en vraagstukken en de gewenste situatie in Meierijstad. Welke aspecten spelen in onze ogen een rol, wat gaat goed en wat kan beter? Geen pasklare antwoorden, maar zaken die wij van belang vinden en die in onze ogen moeten worden meegenomen.

De preventiematrix

Gezondheid

De kennisgroepen zien hier een verbinding met het Gezondheidsbeleid, dat op dit moment voor Meierijstad ontwikkeld wordt.

<i>Probleem</i>	<i>Gewenste Situatie</i>
Overgewicht	Gezond gewicht
Ketenaanpak (GGD) wordt nu ingevoerd. Oorzaken aanpakken.	
GGZ-problematiek, depressie, angst	Mentaal welbevinden
<p>Oorzaak van depressie kan uit de opvoedingsomgeving komen, maar kan ook genetisch bepaald zijn. Belangrijke oorzaak ook: onze huidige prestatimaatschappij, status waar je aan wil voldoen</p> <p>Jongerenwerk/schoolmaatschappelijk werk kunnen steun geven door in gesprek te gaan en te blijven met de jongeren.</p> <p>24-uurs bereikbaarheid GGZ, al is het alleen maar digitaal, bijv. via een app contact op kunnen nemen met een jongerenwerker. Deze app moet via allerlei sites van gezondheidsinstellingen en gemeente eenvoudig te vinden zijn.</p> <p>Er zijn steeds meer jonge mensen met burn-out klachten.</p> <p>Zie het kind als een kind en niet als een prestatiemachine.</p> <p>(Cyber-)pesten oorzaak nummer 1.</p> <p>Scholen moeten niet alleen een pestprotocol in de la hebben liggen, maar het vooral toepassen. Educatie over dit onderwerp via scholen: laat kinderen zelf de presentatie verzorgen, dan is de opkomst van ouders veel hoger.</p>	
Middelen, drugsgebruik, verslaving	Gezonde levensstijl
<p>Samenwerken met partijen als Novadic-Kentron.</p> <p>Voorlichting op scholen aan kinderen, jongeren en ouders.</p>	

Veiligheid

<i>Probleem</i>	<i>Gewenste Situatie</i>
Kindermishandeling, huiselijk geweld	Veilige hechting, veilige thuissituatie
<p>Aspecten die een rol spelen: cultuurverschillen</p> <p>Wat valt onder kindermishandeling: verwaarlozing, geweld (alle vormen van agressie) psychisch en lichamelijk.</p> <p>Signalen: schooluitval, zorgmelding uit omgeving kind</p> <p>Signalering door: huisarts, tandarts, scholen, consultatiebureau, werk, schoolarts, sportvereniging, eerste hulp, bureaus, wijkagent</p> <p>Loveboy problematiek</p> <p>Kennis over de meldcode is van groot belang: hoe verloopt de melding, wie doet wat wanneer?</p> <p>Bij dreigende situatie: voorbijgaan aan privacy, veiligheid voorop.</p> <p>Samenwerking met Veilig Thuis moet beter (BJG, Sociaal Team), Veilig Thuis ook meer benutten als adviesorgaan</p> <p>Hoge drempel bij leerkrachten om te melden i.v.m. relatie met het gezin. Oplossing kan zijn melden bij onafhankelijke tussenpersoon. Hoge drempel bij bureaus en omwonenden om te melden (ondanks</p>	

<p>anonieme melding) Hulpverleners willen graag inzicht in systeem of er meer meldingen zijn Beter in beeld brengen van alle mogelijkheden/hulp voor gezinnen De informatie die er is kort en bondig, in Jip en Janneke taal aanbieden (bijv. van integrale vroeghulp)</p>	
Vechtscheidingen	Positief ouderschap, veilige thuissituatie
<p>Probleem: Bij gemeente komen scheidingen vaak pas in beeld als er problemen uit voortkomen. Veilige thuissituatie is heel belangrijk, daarnaast ook de veilige schoolsituatie (met wie mag een kind mee naar huis, waar mag de informatie over het kind naar toe?) Het is belangrijk alle gesprekken met beide ouders te voeren, zodat zij zich beide gehoord voelen. Het blijkt dat voor hulpverleningsgesprekken vaak alleen moeder betrokken wordt. Signalerende functie van problemen: scholen, (sport-)verenigingen, huisartsen Helpende methodiek zou kunnen zijn de Scheidingsatlas ontwikkeld door het TNQ. Ouders kunnen hier tot 2019 gratis aan meedoen. Daarnaast zijn trainingsprogramma's (de Stoere Schildpadden en Dappere Dino's) voor kinderen van gescheiden ouders, die wellicht al als voorliggende voorziening ingezet kunnen worden.</p>	
Pesten	Veilige school, veilige internetomgeving
<p>Pesten: op school, social media, klassenapp (groepsdruk, buitensluiten) Sexting, cyberpesten. Veilige internetomgeving is een utopie helaas, hier moeten we mee leren omgaan. Bewustwording bij zowel ouders als kinderen van gevaren van internet. Investeren in een ervaringsdeskundige (een jongere of klankbordgroep, jongeren voor jongeren) Oorzaak kan zijn: armoede (geen dure iPhone, merkkleding) Voorlichting aan ouders: wat doet mijn kind op telefoon/computer? Gevolgen: Psychische en lichamelijke gezondheidsproblemen. Protocollen op scholen (antipesten): veel verschillende in omloop. Wel doorgaan met aandacht voor pesten op scholen. Voorlichting: e-learning, Rutgers (seksuele voorlichting) Nazorg: traumaverwerking, behandeling Wijkagent kan pesten op straat signaleren</p>	
Jeugdcriminaliteit	Pro sociaal gedrag
<p>Systeem: gezin, school Reden voor criminaliteit kan zijn: snel geld willen verdienen. Speelt in alle milieus (status, dure iPhone) Belangrijke rol voor jongerencentrum (jongerenwerkers), wijkagent, informatie ook van sportverenigingen, leerplichtambtenaar, consultatiebureau, schoolarts Mooie initiatieven elders: buurtouder project. Presentie, zicht hebben op. Hangjongere benaderen, korte communicatielijntjes Buurtpreventie Gemeente: Vrijtijdsbesteding voor jongeren Sociale vaardigheidstraining, betrek de jongeren erbij. Vroeg signaleren: op jonge leeftijd, observeren in het gezin/school. Vanaf groep 6 in beeld brengen, doorbreken, alternatieven bieden. Leerkrachten methodes meegeven hoe hiermee om te gaan richting leerlingen en ouders. Projectmethodes klassikaal aanbieden. Schoolcommunicatie gebruiken om ouders te bereiken met informatie. In voorschoolse educatie al aandacht schenken aan normen en waarden.</p>	
Radicalisering	Sociale aansluiting, pro-sociaal gedrag, zingeving
<p>Cultuur: normen en waarden, wat is normaal? Bezoekers van de moskee actief betrekken, mee laten denken. Tijdens Ramadan bijv. 's avonds buurthuizen open en (sport-) activiteiten organiseren.</p>	

Meer aansluiten bij doelgroep en meerdere groepen samenbrengen.
 Fabrique Magnifique: problematiek positief benaderen en uitdragen
 Stimuleren van een positieve manier van kennismaken met andere culturen
 Meer cursussen Nederlands, m.n. voor mensen uit de EU waarvoor het niet verplicht is en deelname stimuleren.
 Gemeente moet meedenken in huisvesting, niet allemaal bij elkaar laten wonen, integreren in de wijken.

Kansrijk

Probleem	Gewenste Situatie
Tekortschietend opvoedklimaat in leefomgeving van het kind	Positief opvoedklimaat in alle leefomgevingen van het kind
<p>Ouders weten onvoldoende waar ze terecht kunnen als ze problemen ervaren. Angst speelt een rol, bijv. Dat het kind een stempel krijgt, uithuisplaatsing. Goede voorlichting hierover. Begeleiding bij financiën: bij eerste screening gaat aandacht eerst naar andere zaken, toch is het goed als hulpverleners dan al aandacht hebben hiervoor, dat de situatie ook financieel niet nog verder uit de hand loopt. Jongeren met problemen een buddy toewijzen. Culturele verschillen bijv. bij statushouders, andere normen en waarden, wordt de informatie goed begrepen? Laaggeletterdheid bij ouders. Wijkagent: mag meer optreden bij problemen in de wijk, daarnaast samen met jongeren activiteiten organiseren Burgers in een wijk waar het goed mee gaat, koppelen aan burgers met problemen (in andere gemeenten heeft men hier goede ervaringen mee) Bij een trauma in een gezin: kinderen moeten soms voor hun ouders zorgen, terwijl zij hun eigen trauma nog niet hebben verwerkt. Kijken voor mogelijkheden van interculturele hulpverlening, organisaties die goed aan kunnen sluiten bij bepaalde doelgroepen. Steun in opvoedingsvaardigheden vanuit cursus "Stevig Ouderschap" "Ketenaanpak": problemen van het gezin worden in kaart gebracht, coördinator gaat met alle ketenpartners in gesprek. Vanuit Consultatiebureau (zien bijna alle gezinnen) brede anamnese wat ieder gezin nodig heeft, dossiervorming.</p>	
Opgroeien in armoede	Opgroeien met voldoende materiele middelen
<p>Vroeg signalering is van groot belang, door consultatiebureaus, kraamhulp, huisarts, sociaal wijkteam, scholen (basis-, voorgezet onderwijs en ROC's), v VoorleesExpress. Let hierbij op privacy! Preventie door scholen, jongerencentra. Subsidiefondsen voor jeugd en jongeren: sportfonds, jeugdcultuurfonds, overbruggingskrediet 18+. Goede initiatieven: dialoogtafel Sint-Oedenrode (jongeren zijn netwerkpartners), swopshop (speelgoed ruilen), financieel spreekuur op voortgezet onderwijs of ROC. VVE Vertrouwenspersoon voor aanvraag fondsen Behoefte aan goed overzicht van mogelijkheden financiële steun, 1 loket hiervoor die bijv. vrijblijvend budgetadvies kunnen geven of denk hierbij aan budgetcoaches. Aan de voorkant al signaleren zodat schulden voorkomen kunnen worden. Kennis bij Basisteams, sportverenigingen, scholen van deze mogelijkheden. "Doe-pas" voor ouders met een krappe beurs: bijv. de mogelijkheid voor een dagje uit.</p>	

Schoolverzuim, schooluitval, thuiszitters	Optimale schoolloopbanen
<p>Inschakelen van instanties als Sterk in Werk, Rooi Werkt (voor werk na de schoolloopbaan)</p> <p>Contacten met wijkagenten zijn belangrijk.</p> <p>Vaak problemen in thuissituatie aan ten grondslag.</p> <p>Waar kan een jongere/ouder naar toe als er meer hulp nodig is dan de school kan bieden?</p> <p>Passend onderwijs: leerkrachten hebben vaak niet voldoende kennis in huis om bij alle voorkomende problemen te kunnen helpen. Er is minder tijd en er zijn minder financiële middelen beschikbaar als in het speciaal onderwijs.</p> <p>De klassen worden weer groter, is niet ideaal voor kinderen met problemen in het regulier passend onderwijs.</p> <p>Het "Rebound-"project stopt, is jammer, boekte goede resultaten.</p> <p>Biedt thuiszitters een goede dagbesteding, bijv. praktijkervaring opdoen bij een bedrijf met ondersteuning vanuit school (bijv. praktijkonderwijs)</p> <p>Persoonlijke buddy</p> <p>In beeld krijgen van jongeren MET startkwalificatie die thuiszitten. Bijvoorbeeld jongeren die met een studie zijn begonnen na hun VO diploma, maar afhaken.</p>	
Sociale uitsluiting, beperkte zelfredzaamheid kwetsbare groepen	Sociale aansluiting, sociale cohesie, participatie kwetsbare groepen
<p>Mensen met een beperking, voor hen is aandacht nodig voor een goede aansluiting.</p> <p>Jongeren zonder netwerk/met een beperkt netwerk naar Jongerencentra trekken via projecten als "Join Us" en "Matchmentor".</p> <p>Assertiviteitstrainingen, trainingen ten behoeve van de verhoging van de weerbaarheid aanbieden en stimuleren van deelname.</p> <p>Jongeren die veel gamen met elkaar in contact brengen.</p> <p>Voorlichting over voorkomen van sexting/webcamsex via e-learning programma's: "jij bepaalt wat je deelt", "je lijf, je lief", "week van de lentekriebels".</p> <p>Ook bij sportverenigingen aandacht hiervoor.</p> <p>Laagdrempelig aanmeldpunt voor jongeren.</p>	

De ASD Meierijstad en de kennisgroepen vernemen graag uw reactie op onze input en zijn benieuwd hoe u onze input gaat meenemen in de nota preventief Jeugdbeleid. Tevens zien we de adviesaanvraag over de nota Preventief Jeugdbeleid graag tegemoet.

ASD Meierijstad en de Kennisgroepen Jeugd en Onderwijs ASD
23 april 2018